



ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΣΙΛΛΕΡ

Ο μεγάλος Γερμανός ποιητής. Πώς έζησε τα πρώτα χρόνια της νεότητός του. Η επιθυμία του ν' άσπασθῆ τὸν μοναχικό βίον. Η γνωριμία του με τὸν Δούκα τῆς Βυττεμβέργης. Στρατιωτικός ιατρός και συγγραφεὺς επαναστατικού ἔργου. Η δημοσίευσις τῶν «Ληστών» και ἡ τιμωρία του. Η γνωριμία του με τὸν Γκαίτε. Η επίδρασις τῶν ἔργων του στὸ λαὸ τῆς Γερμανίας. Τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του. Η ἀρρώστεια του. Ο θάνατός του.

Ο Φρειδερίκος Σίλλερ γεννήθηκε στὴ μικρὴ πόλη Μάρμπαχ, τοῦ Δουκάτου τῆς Βυττεμβέργης, τὴν 10ην Νοεμβρίου τοῦ 1759. Ο πατέρας του, Χριστόφορος Σίλλερ ἦταν χειρουργός και εἶχε πολλὸν νῆος ἀκόμα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν στρατιωτικοῦ ἱατροῦ, στὸ Γερμανικὸ στράτευμα. Η μητέρα του, μιὰ σιμνὴ γερμανίδα, με ἀπλούς τρόπους και πολλὴ αὐστηρὴς ἀρχές, εἶχε πολλὸν νοῆς, ἀφοσιωθεὶ στὴν ἀνατροφή τοῦ μικροῦ Φρειδερίκου, στὸν ὁποῖο διέβλεπε ἕνα χαρακτηριστὴρα πολλὴ ἀσπιθὴ και ἐπιπόλαια.

Ο Φρειδερίκος Σίλλερ, ὕστερα ἀπὸ τὰ μαθήματα τοῦ Γυμνασίου τὰ ὁποῖα ἄκουσε σ' ἕνα ἐσωτερικὸ Λύκειο τοῦ Μάρμπαχ, ἀνεχώρησε με τὴ μητέρα του γιὰ τὴ Βυττεμβέργη, ὅπου εἶχαν μεταθέσει ἐκεῖνο τὸν καιρὸ τὸν πατέρα του. Ο Σίλλερ τότε θὰ ἦταν μόλις 16 ἐτῶν.

Οἱ γονεῖς του ἐσκέπτοντο νὰ τὸν ἐγγράψουν στὸ Πανεπιστήμιο, γιὰ ν' ἀκολουθῆ τὴν ἐπιστήμην τοῦ πατέρα του, νὰ γίνῃ δηλ. γιατρός. Ο Σίλλερ ὅμως δὲν εἶχε και τόσο διάθεσι γιὰ πανεπιστημιακὴ σπουδὴν.

Διαρκῶς τὸν ἐβλεπε κανεὶς μελαγχολικὸ, ν' ἀποφεύγῃ τὸν κόσμον, νὰ κλίνειται μονάχος, ὡς δλόκληρος στὸ δωμάτιό του και νὰ κἀνῃ, πράγματα ὄχι ἀκούσι γιὰ τὴν ἡλικία του. «Ὅταν ἡ μητέρα του τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸ μέλλον του και γιὰ τὸ ἐπάγγελμα ποῦ ὄφειλε νὰ ἐκλέξῃ γιὰ νὰ ζῆσῃ στὸν κόσμον, ὁ Σίλλερ ἐγίνετονε κατακλιτῆρος και, χωρὶς νὰ δινῃ καμμιὰ ἀπάντησιν, ἐλεφετε στὴν ἀγκαλιά της και ἔκλαιγε, σὰν νὰ τοῦ εἶχε συμβεῖ κακό. Οἱ γονεῖς του, ἀνίσχυοι γιὰ τὴν κατάστασιν τοῦ γιου τους, ἀπέφευγαν νὰ τὸν ἐνοχλοῦν. Ο φίλασθενος χαρακτήρας του και ἡ ἐξαιρετικὴ λεπτὴ κρῆσιν του δὲν τοὺς ἐπέτρεπε νὰ φθάσουν σὲ βίαια μέτρα.

Σὲ λίγον καιρὸ ὁ Σίλλερ ἐξεμισηρησθῆ στὴν μητέρα του, τὴν ἀκλόνητη ἀπόφασίν του νὰ κλεισθῆ σ' ἕνα Μοναστήρι και νὰ ζῆσῃ μακριὰ ἀπ' τὸν κόσμον. Οἱ γονεῖς του ἐταράχθησαν και προσπάθησαν νὰ καταπολεμήσουν με κάθε τρόπο τὴν ἐπιπόλαιη αὐτὴ ἐπιθυμία τοῦ γιου του ποῦ θὰ κατέστρεφε τὸ μέλλον του. Ἔτσι με τὴν συστηματικὴ διδασκαλία ποῦ τοῦ ἔκανε ὁ πατέρας του και με τὴ βοήθεια τοῦ Δουκὸς τῆς Βυττεμβέργης, ὁ ὁποῖος συνεδέετο πολλὴ με τὸ σπῆτι του, κατόρθωσαν ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὸ καιρὸ, νὰ πείσουν τὸν νεαρὸ Σίλλερ ν' ἀναθεωρήσῃ τὶς ἀπορῆσεις του και νὰ ἐγγραφῆ στὸ Πανεπιστήμιο. Ο Φρειδερίκος Σίλλερ ἦταν τότε 18 ἐτῶν και μορούσε νὰ πῆ κανεὶς ὅτι ἦταν ἡ πρώτη φορὰ, ποῦ ἐρχότανε σ' ἐπαφὴ με τὴν πραγματικὴ ζωὴν.

Στὸ Πανεπιστήμιο ὁ Σίλλερ δὲν ὑπῆρξε ποτὲ καλὸς φοιτητής. Ἀπὸ τὸν πρώτο χρόνον τῶν σπουδῶν του αἰσθάνθηκε μιὰ φυσικὴ ἀπέχθεια πρὸς τὴν Ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Στὶς ἐπιστολές ποῦ ἔγραφε τότε στὸν Δούκα τῆς Βυττεμβέργης προσέθετε πάντοτε στερεότυπα:

«Ὀυδέποτε πρόορα νὰ καταλάβω γιὰ τί θέλωσαν νὰ με κάμουν γιατρὸ. Ὅλα αὐτὰ ποῦ μαθαίνω, μοῦ φαίνονται ἕνα ἀπ' τὸν ἑαυτὸ μου. Και ὅμως θὰ μείνω και θὰ τελειώσω τὶς σπουδῆς αὐτές ξερόγας πὸς εἶμι μόνο μορὸ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμίαν τῶν γονέων μου».

Ὅταν τέλος πῆρε τὸ διπλωμά του, σὲ ἡλικία 24 ἐτῶν, διωρίστηκε ἀμέσως Στρατιωτικὸς ἱατρός στὴν ὑπηρεσίαν τῆς φρουρῆς τοῦ Δουκὸς τῆς Βυττεμβέργης.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀρχίζει νὰ ὑφίσταται και αὐτὸς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ρωμαντισμοῦ και δημοσιεύει τοὺς «Ληστές», εἰς τοὺς ὁποῖους καυτηριάζει ὁρισμένους κοινωνικὰς προλήψεις. Τὸ ἔργον αὐτὸ ἔκαμε μεγάλην αἰσθησιν στὴ μικρὴ κοινωνία τῆς Βυττεμβέργης, λόγῳ δὲ τῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν τοῦ ἠρώδους του, διὰ τοῦ ὁποῖου ὀμιλοῦσε ὁ ἴδιος ὁ Σίλλερ, τὸν ἐπέταξαν ἀπ' τὸν στρατὸ και τὸν κατεδίκα-

σαν εἰς ἕνός μηνὸς φυλάκιον.

Ὅταν βῆκε ἀπὸ τὴν φυλακὴ ὁ Σίλλερ, ἀπεράσιεν ν' ἀφοσιωθῆ ὀριστικῶς εἰς τὰ γράμματα και ἰδίως στὸ θέατρο, τὸ ὁποῖο τὸν ἐνεθουοῖσε ἰδιαιτέρως. Με τὰ ἐλάχιστα οικονομικὰ μέσα ποῦ εἶχε και τὰ ὁποῖα συνίσταντο μόνο σὲ μιὰ μικρὴ μνηνιαία σύνταξιν τὴν ὁποῖαν τοῦ εἶχε ἀπονεύσει ὁ Δουξ τῆς Βυττεμβέργης, ὁ Σίλλερ, ἄφησε κάθε ἄλλη ἐργασία και ἀρχισε νὰ γράφῃ. Ἔτσι εἰς διάστημα πέντε ἐτῶν ἐδημοσίευσε τὴν «Δολοπλοκίαν και τὸν Ἔρωτα» τὴν «Μαρία Στούαρ», τὴν «Ζὰν ντ' Ἄρκ», τὸν «Γουλιέλμο Τέλλο» και τὴν μεγάλην τριλογία τοῦ «Βαλλενστάιν».

Στὰ 1793, σὲ ἡλικία 34 ἐτῶν, ὁ Σίλλερ γνωρίσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ με τὸν ἔνδοξο τότε ποιητὴ τῆς Γερμανίας Γκαίτε. Η γνωριμία αὐτὴ, ἡ ὁποῖα ἐμελλε νὰ ἐξελιχθῆ πολὺ γρηγορὰ σὲ πολὺ στενὴ φιλία, ἐπηρεάσε πολὺ τὸ πνεῦμα τοῦ Σίλλερ. Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἐστειλῆσαν στὴ Βεϊμάρη, ὅπου ἔμενε τότε ὁ μεγάλος Γερμανὸς ποιητής, διαφαίνεται ἕνας ἀγνὸς θαυμασμὸς και μιὰ εὐκρινὴς ἐκτίμησι πρὸς τὸν ποιητὴν τοῦ «Φάουστ».

Ἀργότερα δημοσίευσε μερικὰς «φιλοσοφικὰς και αἰσθητικὰς μελέτες» ἡ ὁποῖες και σήμερα ἀκόμα θαυμάζονται γιὰ τὴν βαθύτητα και τὴ σαφήνεια τῶν ἰδεῶν, ποῦ ἀναπτύσσει περὶ ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς τέχνης. Ὑστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὶς φιλοσοφικὰς θεωρίας τοῦ Κάντ, ἐξέδωσε τὴν περιήρησιν «Ἱστορία τοῦ Ἰτρακανοτατοῦ πολέμου» ποῦ θεωρεῖται ἕνα ἀπὸ τ' ἀθάνατα μνημεία τῆς Γερμανικῆς φιλολογίας.

Ο Φρειδερίκος Σίλλερ ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς πῶ ἐνθουοῖσάτους ὀπαδοὺς τῶν ἰδεῶν τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὅταν στὰ 1792, ἡ Συνέλευσις τῆς 26 Αὐγούστου, ἀπένειμε στὸν Σίλλερ τὸν τίτλο τοῦ Γάλλου πολίτου, ὁ μεγάλος Γερμανὸς ποιητής ἐδάκρυσε ἀπὸ συγκίνησιν γιὰ τὴν τιμὴν ποῦ τοῦ ἐγένετο. Καὶ αὐτὸς, ὅπως και ὁ ἔνδοξος λυρικὸς ποιητὴς Χαίνε, ἐπίστασε μέσα του, ὅτι εἶχε γεννηθῆ περισσότερο «Γάλλος παρὰ Γερμανός».

Στὰ 1798 ἕνα μεγάλο ἄνυστύχημα ἀνεστάτωσε τὴν ἡμερὴ ζωὴν τοῦ ἔνδοξου ποιητοῦ τῆς Γερμανίας. Ἐχασε τὴν μητέρα του! Ο θάνατός της τὸν ἐβύθησε σὲ μεγάλο πένθος και ἐπὶ τρεῖς μῆνες εἶχε κλεισθῆ στὸ σπῆτι του και δὲν ἐβλεπε κανένα. Ἐνα χροῦλοῦμα ποῦ τὸν βόηκε ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρὸ τὸν ἔρριξε στὸ κρεβάτι. Ο Σίλλερ ἔγινε μετὰ καιρὸν καλά, μὰ οἱ γιαιοὶ εἶχαν διαγνώσει, ἀπὸ τὶς πρώτες ἡμέρας, μιὰ ἀνίστη προσβολὴ τῶν πνευμόνων του.

Σὲ ὅλο τὸ διάστημα ποῦ ἀκολούθησε ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατο τῆς μητέρας του, ὁ Σίλλερ παρεπονέετο διαρκῶς γιὰ τὴν ὑγείαν του και δὲν μορούσε νὰ ἐργασθῆ πολὺ. Οἱ γιαιοὶ μάλιστα τοῦ συνιστοῦσαν ν' ἀλλάξῃ κλίμα και ν' ἀποφεύγῃ με κάθε τρόπο ὅλες τὶς σοματικὰς και πνευματικὰς κοπῶσεις. Στὰ 1804 ἕνα χρόνον πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐφυγε γιὰ τὴν Μείμαρη ὅπου τὸν ἐκάλεσε ὁ Γκαίτε νὰ ζῆσῃ κοντὰ του. Ἐκεῖ ὁ Σίλλερ ἐπαθε ἀλεπαλλάγητες αἱμοπτύσεις και δὲν μορούσε νὰ σηκωθῆ περὶ ἀπ' τὸ κρεβάτι.

Οἱ τελευταῖες του ἡμέρες ὑπῆρξαν πολὺ τραγικὰς. Κάθε στιγμὴ ποῦ περνοῦσε ἐβλεπε τὴν ζωὴν του νὰ φεύγῃ και τὸν θάνατο νὰ πλησιάζῃ. Η μόνη συντροφία του ἦταν ὁ Γκαίτε και μερικὸι ἄλλοι φίλοι του, ποῦ εἶχαν ἔλθει ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἀπὸ τὴν Βυττεμβέργην γιὰ νὰ παρασταθοῦν στὶς τελευταῖες του στιγμῆς.

Ο Φρειδερίκος Σίλλερ πέθανε ἡσυχὰ και γαλήνια στὰς 9 Μαΐου τοῦ 1805. Ο θάνατός του ἐβύθησε σὲ πραγματικὸ πένθος ὅλην τὴν Γερμανίαν.



Ο Σίλλερ